

Euro v ČR? Rvačka. Stanjura „zamázl“ referendum. Schillerová ve varu

- CZ24 News | 6. ledna 2024

ČESKO: Prezident Petr Pavel ve svém novoročním projevu vyzval k co nejrychlejšímu přijetí evropské společné měny. Jenže s přijetím eura v Česku to nebude tak snadné. Zvláště ne, když se vláda a opozice neshodnou na tom, v jakém stavu vlastně jsou veřejné finance. Nad touto otázkou svedli tvrdý boj ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) a jeho předchůdkyně v úřadu za hnutí ANO Alena Schillerová. Vzájemně na sobě nenechali nit suchou. Schillerová hrozila mimo jiné i Ústavním soudem ČR. A to zdaleka nebylo všechno.

Stanjura konstatoval, že v tomto volebním období není přijetí eura aktuálním tématem. V tomto se s Schillerovou jednoznačně shodl.

„V tomto volebním období to předmětem jednání nebude. Naším úkolem je dát veřejné finance do pořádku tak, aby ta debata dávala smysl,“ konstatoval Stanjura.

„Pro hnutí ANO to není téma. My zastáváme tento názor dlouhodobě,“ zdůraznila Schillerová s tím, že ty české firmy, které chtějí, mohou účtovat v eurech a z hlediska eurozóny si usnadnit život, čili k přijetí eura není důvod.

Stanjura a Schillerová se shodli, že rozhodnutí o přijetí eura je čistě politickým rozhodnutím a podle Schillerové teď není důvod toto politické rozhodnutí dělat, protože některé země eurozóny jsou výrazně zadluženější než Česko. „Pokud máte vedle sebe Řecko a jiné vyspělé evropské země, kde je od roku 2012 přijat evropský stabilizační mechanismus, tak já nevím důvod, proč by se měli naši daňoví poplatníci podílet na zárukách zadlužených jižních států,“ kroutila hlavou Schillerová.

Stanjura doplnil, že by ani nenechal občany rozhodovat o přijetí eura v referendu.

„Já osobně jsem proti využívání referenda a nechci měnit názor jen podle toho, co by bylo zrovna výhodné. Já si myslím, že naše ústava je postavena na zastupitelské demokracii. My jsme nikdy zákon o referendu nepodporovali jako ODS. Myslím, že minulá vláda se pokoušela ten zákon přijmout. My jsme byli tehdy proti a jsme proti i dnes. Myslím, že je odpovědností politické reprezentace, aby takové otázky rozhodla,“ řekl Stanjura.

„Já si myslím, že jsme velmi konzervativní země. Myslím, že si vážíme vlastní měny, která v poslední době posílila k americkému dolaru. A myslím, že by v tomto mohli rozhodnout občané v referendu. ... A my nemáme žádný nůž na krku, abychom teď museli euro přijímat,“ nechala se slyšet Schillerová.

Ale o co víc našli hosté České televize shodu v otázce přijetí eura, o to více se hádali nad stavem českého rozpočtu.

Zdá se, že vládě se podařilo dodržet dojednaný schodek rozpočtu na úrovni 289 miliard a Stanjura v této souvislosti hned připomínal, že Schillerová na konci roku 2022 předpovídala, že za rok 2023 bude schodek 470 miliard.

„Tak se podívejte, co jste říkala a jaký je výsledek. Ale ono to není nic výjimečného. Když jste byla ministryní financí, tak se dojednaný schodek a reálných schodek lišil o 130 miliard. A mimo covid to bylo třeba o 50 miliard,“ tepal Stanjura Schillerovou.

A hned zdůraznil, že vláda zpomaluje zadlužování země a v tomto trendu hodlá pokračovat. „Deficit veřejných financí jako celku je odhadován na 2,2 procenta HDP. My jsme navrhli rozpočet, který je realistický a ten trend snižování zadlužení bude pokračovat,“ nechal se slyšet Stanjura.

Schillerová mu hned vmetla, že by si měl ke dluhu připočítat 18 miliard pro Státní fond dopravní infrastruktury a Stanjura se bránil, že i kdyby přičetl ke dluhu oněch 18 miliard, pořád bude podstatně blíže reálnému výsledku rozpočtu za rok 2023, než ho odhadovala Schillerová, která z jeho pohledu strašila oněmi 470 miliardami.

A Schillerová vyrukovala s Ústavním soudem ČR.

„Příští týden se uvidíme u ústavního soudu, kde bude předmětem ten spor o valorizaci důchodů. Nebudu tady opakovat celý systém, jak to bylo schváleno. Je to o částce zhruba 20 miliard a nikde není napsáno, že to vyhrajete. Experti odhadují, že je to tak 50 na 50. Takže jestli byste nevyhráli ten spor, tak zatížíte příští rozpočty částkou dvaceti miliard jenom proto, že jste si chtěli vylepšit toto hospodaření. A samozřejmě mohou pokračovat dál,“ šila do Stanjury Schillerová.

Stanjura kontroval, že vláda na jedné straně hledala úspory na straně státu, ale na straně druhé podpořila i investice. A v tu chvíli už se Schillerová neudržela.

„Pane ministře, vy jste na rok 2023 sestavil rozpočet, který byl plný účetních triků. Proto jsem se obrátila i na Nejvyšší kontrolní úřad,“ vypálila Schillerová. A hned připomínala, že Stanjura pracoval i s 50 miliardami z emisních povolenek, o kterých vždy věděl, že je nedostane do rozpočtu. „Nesedělo vám tam ani 20 miliard na sociální odvody. Windfall tax, z toho jste taky začal vycouvávat. A když jste nám dal takovou tabulku, tak se nedivte, že na základě těch vašich prvních čísel, která neseděla. ... Mě rozčiluje ten váš způsob netransparentního účtování. To mě rozčiluje,“ soptila.

Stanjura upozorňoval, že vláda měla mimořádné příjmy z ČEZu, které ale padnou na mimořádné výdaje spojené s cenami energií.

Analytik ČSOB Dominik Rusinko upozornil, že v meziročním srovnání jde o viditelné zlepšení o 72 miliard, což z jeho pohledu není špatné, ale mohlo by to prý být ještě lepší. „Na druhé straně není rozhodně co slavit, neboť jde stále o čtvrtý nejhorší výsledek hospodaření v historii České republiky,“ konstatoval.

Upozornil, že již tradičně byly nejvyšší výdajovou položkou dávky všeho druhu v čele s důchody.

„Státní rozpočet i v minulém roce zatížily mimořádné výdaje spojené s drahými energiemi – kompenzace činily celkem 94 mld. Kč (včetně odpuštění plateb na POZE). Jde přitom stále o stejnou písničku – vládní pomoc byla znovu zbytečně plošná, a to kvůli neschopnosti státní správy efektivně zacílit podporu. V roce 2023 se dále prodražila i obsluha státního dluhu na 68 mld. Kč, v tomto roce by se pak mělo jednat o téměř 100 mld. Kč. Dobrou zprávou je naopak nárůst na straně investičních výdajů (meziročně +13,6 %),“ konstatoval analytik.

Rozpočet na rok 2024 podle Rusinka počítá s hospodářským růstem ve výši 2,3 procenta, což je prý velmi optimistické číslo, a jeho nenaplnění může rozpočtu přinést další problémy.

ZDROJ: PL